

VERSLAG VAN HET GESPREK VAN DE HEER PH. STAAL MET JMW

Geschreven door de heren C. van Gent en Ph. Staal

Gespreksdeelnemers:

Archief Philip Staal

De heren Ph. Staal en Ch. van Gent, eiser resp. adviseur van eiser,

De heren H.J. van den Bergh en H.G. Vuijsje, vice-voorzitter Raad van Toezicht (hierna: RvT) resp. directeur-bestuurder van JMW.

Datum: 1 november 2004

Plaats: hoofdkantoor JMW te Amsterdam

Context.

algemeen: de aanspraak van de heer Staal op schadevergoeding door JMW als rechtsopvolger van de S.A.Rudelsheimstichting welke de voogd van de heer Staal was en waar de heer Staal als oorlogswaas opgroeide;

in het bijzonder:

1. het door de heer Staal en diens broer de heer M. Staal ingestelde verweer van 7 juli 2004 tegen de fusie van de stichting 'Samenwerkingsverband JMW' met enige voormalige voogdij-instellingen, w.o. de Rudelsheimstichting en het kort voor de zitting gedane voorstel van hun advocaat, mevrouw mr E. Pasman, om te komen tot een gesprek, en
2. de uitspraak van de klachtencommissie van JMW van 30 juli 2004 waarin deze commissie de suggestie doet om alsnog een weg te zoeken om tot een voor alle partijen 'aanvaardbaar eindoordeel' te komen, mede in het licht van het verzoek van de heer Staal d.d. 21-10-2002 om een gesprek te mogen hebben met de voorzitter van de RvT.

Samenvattend gespreksverslag

Nadat de heer Van den Bergh zijn functie van aankomend voorzitter van JMW en voorzitter van de stichting 'Samenwerkingsverband' heeft toegelicht geeft deze een korte samenvatting van de context van dit gesprek, in de geest van het hierboven gestelde, en vraagt in het bijzonder de aandacht voor de 'nadere stukken' van de kant van de heer Staal die wat hem betreft mede de aanleiding vormen voor dit gesprek.

Met betrekking tot die stukken stelt de heer Van den Bergh de heer Staal in de gelegenheid nog een toelichting daarop te geven.

De heer Staal stelt in zijn toelichting dat zijn rapport van februari j.l. nog niet de Memorie van Successie bevat. Inmiddels is deze gevonden, als gevolg waarvan de twee rapporten (t.w. het 'rapport Vos' uit 1954 en het 'eindrapport van Le-Ezrath Ha-Jeled') die de bron en basis vormen van zijn claim met elkaar in verband kunnen worden gebracht, hetgeen, naar zijn

oordeel, voor zijn aanspraak op geld van JMW een belangrijke ondersteuning vormt.

De heer Staal wijst erop dat hij midden juni 2000 aan de heer Vuijsje gezegd heeft dat er een algemeen onafhankelijk wezenonderzoek moet komen. Dit onderzoek zou antwoord moeten geven op de vraag of het vermogen van de joodse oorlogswezen door de joodse voogdij-instellingen goed is beheerd. Reden van deze vraag kwam voort uit het feit dat er van alles was onderzocht betreffende WO II Tegoeden behalve het vermogensbeheer van de oorlogswezen.

Aanleiding dat hij zelf op onderzoek uitging was het feit dat tot augustus 2002, het in 2000 gestarte wezenonderzoek, nog steeds niet gepubliceerd was. De Reden dat hij zich heeft moeten beperken tot het vermogensbeheer van de nalatenschap van zijn ouders was het feit dat JMW hem de toegang tot de algemene archieven weigerde.

Op grond van het nieuwe document meent de heer Staal nu tot een eindoordeel te moeten komen dat zijn eerdere conclusie, in zijn rapport, ondersteunt, namelijk dat uit het vermogen van zijn ouders ten onrechte uitkeringen zijn gedaan of anderszins betalingen hebben plaatsgehad die aan dat vermogen ten onrechte zijn onttrokken.

In zijn reactie stelt de heer Van den Bergh dat de materie voor een relatieve buitenstaander complex is en vraagt naar een reactie van de heer Vuijsje. De heer Vuijsje is van mening dat de Memorie van Successie geen nieuwe informatie geeft. Deze Memorie is duidelijk gebaseerd op het Vermogensoverzicht dat door Philip Vos in '54 is gemaakt. De acht jaar omvattende 'gap' tussen beide laat conclusies als die van de heer Staal zijns inziens niet toe. De heer Vuijsje concludeert nogmaals dat hij van mening is dat de Rudelsheimstichting op een zorgvuldige wijze een Eindafrekening heeft gemaakt en dat de broers Staal via hun toezienend voogd hoge bedragen hebben ontvangen.

In zijn reactie geeft de heer Staal, aan het niet met de heer Vuijsje eens te zijn: hij wijst erop dat er een verschil is van zo'n 7.000 gulden tussen "rapport Vos" en "eindrapport van Le-Ezrath Ha-Jeled". In zijn rapport heeft hij aangenomen –daar de memorie van successie niet aanwezig was- dat dit bedrag 'terecht' betaald is bij de overdracht van de nalatenschap van zijn ouders. Het nieuwe document toont aan dat in ieder geval –van deze 7.000 gulden- 2.000 gulden "gevonden" is en dus had moeten worden vermeld in de Eindafrekening van de Rudelsheimstichting.

De heer Vuijsje voegt aan zijn mening toe dat ook de heer Hoek in zijn functie van forensisch accountant van oordeel is dat beide overzichten niet op elkaar aansluiten, hetgeen de heer Staal bekend is. De heer Hoek heeft hem als zijn oordeel gegeven dat het nieuwe document in dit raam geen nieuwe feiten toevoegt.

De heer Staal neemt kennis van hetgeen de heer Vuijsje naar voren brengt, maar ziet geen aanleiding om afstand te doen van zijn aanspraak van 1,6 miljoen euro.

De heer Van den Bergh vraagt, gelet op de functie van JMW, aandacht voor JMW's plicht om de waarheid te achterhalen, van daaruit te handelen en de heer Staal recht te doen. Dit gezegd hebbend, nodigt de heer Van den Bergh de heer Van Gent uit zijn zienswijze te geven.

De heer Van Gent merkt op dat de heer Staal 600 tot 800 uren intensieve arbeid aan zijn onderzoek heeft besteed. Hij is daarbij tot de conclusie gekomen dat hem en zijn broer geen recht zijn gedaan. "Ik kan geen oordeel geven over deze complexe materie mede omdat dat mijn vak niet is. De heer Staal is echter van oordeel dat aan zijn mening, bevindingen en conclusies te weinig geloof wordt gehecht en ik begrijp dat. De heer Staal heeft mij gevraagd hem te helpen bij het voeren van dit gesprek en eventueel volgende gesprekken of onderhandelingen met het JMW. Dit wil ik doen, dat is dus mijn rol."

De heer Van den Bergh meent dat de kern van de zaak 'waarheidsvinding' is, maar dat de conclusies aangaande die waarheid uiteenlopen en deze mogelijk, na zoveel jaar, ook niet meer te vinden is.

In de discussie die zich daarop ontspint wijst de heer Vuijsje op de (uit de stukken gebleken) zeer grote zorg en inspanningen die de Rudelsheimstichting zich getroostte om de gebroeders Staal een goede opvoeding en opleiding te geven.

De heer Staal vraagt aandacht voor zijn jeugd als wees en hierop erkent de heer Van den Bergh de effecten van die jeugd en de nasleep van de oorlog meer in het algemeen hetgeen niet wegneemt dat hij grote betekenis hecht aan het oordeel van de heer Vuijsje.

Deze discussie nogmaals in ogenschouw nemend, vraagt de heer Van den Bergh zich af waar het de heer Staal nu om te doen is. Deze geeft aan dat uit de keuze die de heer Van den Bergh hem voorhoudt, "kennis van de waarheid door een nieuw algemeen onafhankelijk wezenonderzoek in te stellen en zijn vordering op JMW" antwoordt de heer Staal dat hij voor het laatste kiest daar zijn vordering gebaseerd is op een ruim 700 uur intensief onderzoek naar de waarheid.

Deze keuze bevreemdt de heer Van den Bergh in zekere zin, daar het door de heer Staal ingestelde verzet tegen de fusie dat doel niet lijkt te bevorderen.

De heer van den Bergh vraagt aan de heer Staal of het hem niet bevreemdt dat JMW zich beroept op verjaring. De heer Staal zegt dat het hem vooral pijn heeft gedaan dat een stichting zoals JMW welke zijn bestaansrecht te danken heeft aan de Shoa zich beroept op verjaring van WO II Tegoeden. De heer van den Bergh legt uit de reden van hun besluit: het beleid van de overheid van Zwitserland of zelfs dat van Nederland laat zich zijns inziens op geen enkele manier vergelijken met de boven elke verdenking staande zorg waarmee de Joodse voogdij-instellingen hun werk deden. Daarenboven vraagt de heer Van den Bergh aandacht voor het feit dat uit de woorden van de heer Staal blijkt dat hem wel recht is gedaan, alleen 'niet voldoende'. De heer Staal's antwoord hierop is: "de onderhandelingen tussen de joodse partijen en de Banken / Beurs ging precies om hetzelfde principe. Begin jaren 1950 kregen de overlevende van de Shoa uiteindelijk 90% van de effecten uitbetaald. Er was dus rechtsherstel gedaan maar niet voldoende. De onderhandelingen met de beurs gedurende 2000 ging over de 10% welke in de jaren 1950 te weinig waren uitbetaald."

Tenslotte deelt de heer Van den Bergh mee dat JMW desondanks niet zal nalaten zich te beroepen op de verjaringstermijn, gelet op het algemene belang van de continuïteit van JMW.

De heer Vuijsje stelt dat het beroep van JMW op verjaring niet los kan worden gezien van enerzijds de gebleken zorgvuldigheid waarmee de opvoeding van de heer Staal door zijn 'voorgangers' is gebeurd en anderzijds de door de onafhankelijke klachtencommissie recent vastgestelde zorgvuldigheid waarmee JMW de 'zaak Staal' heeft behandeld.

De heer van Gent merkt op dat hij het JMW het volgende wil voorhouden: "De heer Staal heeft zich vastgebeten in deze zaak omdat hij tot de slotsom is gekomen dat er dingen fout zijn gegaan. Hij strijdt voor het belang van zijn broer en zichzelf. De heer Staal zal niet opgeven ook al omdat hij op grond van zijn ervaringen van de laatste jaren enig wantrouwen is gaan koesteren t.a.v. sommige "spelers" in deze zaak." In dit verband merkt de heer van Gent op dat hij het opvallend vindt dat door de joodse gemeenschap tot nu toe weinig of geen aandacht is gegeven aan het lot van de joodse oorlogsvetzenen in tegenstelling tot de inspanningen door haar getroost toen het in de jaren 1999/2000 ging om de resten van gestolen joods bezit door verzekeraars, banken, beurs en overheid. "Is de joodse gemeenschap bang om het eigen functioneren van destijds kritisch te beschouwen?" vraagt hij zich af. De heer Vuijsje zegt dat dit absoluut niet

het geval is. De heer van Gent zegt tenslotte dat het hem verstandiger lijkt de zaak op te lossen door gesprekken dan door een gang naar de rechter. Daarop polst de heer van den Bergh of de heer Staal bereid is over de hoogte van zijn claim te praten. Deze bevestigt dat doch laat blijken dat hij geen genoegen zal nemen met een symbolisch bedrag.

In zijn slotwoord stelt de heer Staal vast dat er wat hem betreft voor de eerste keer werkelijk naar elkaar is geluisterd.

In zijn slotwoord stelt de heer van den Bergh voor om dit gesprek “te laten bezinken”, er over na te denken en vervolgens te laten weten of en zo ja hoe, we verder willen/kunnen gaan. Aldus wordt besloten.
